

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการที่มีต่อการบริหารแผนปฏิบัติการ
ประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

THE STUDY OF THE OPINIONS OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE ACADEMIC
TEACHERS TOWARDS THE ANNUAL ACTION PLAN OF THE BASIC EDUCATION SCHOOLS
AND THE JURISDICTION OF THE SAKAEO EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹⁾สาย์ณห์ สุปัญญา ²⁾ผศ.ดร.อรสา โกศลานันท์กุล ³⁾ดร.เปรมจิตร์ บุญสาย

¹⁾ Sayun Supunya ²⁾ Asst. Prof. Dr. Orasa Kosaranuntagul ³⁾ Dr. Premjit Bunsai

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
วิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้วและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องการ
บริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และแบบสอบถาม
เกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ จำนวนทั้งหมด 40 ข้อ ประกอบด้วยการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการจัดทำ
แผนปฏิบัติการ ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ด้านการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการและ
ด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการของสถานศึกษาในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ประจำปีการศึกษา
2548 จำนวน 156 คน และ 78 คน ตามลำดับ ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์
และมอร์แกน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

¹⁾นักศึกษาลัทธิศรัทธาธรรมบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾อาจารย์ประจำหลักสูตรศรัทธาธรรมบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วทั้งด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีและด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 สูงกว่าเขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับปานกลางและด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีแต่อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 และ เขต 2 ในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พิจารณาโดยรวมทุกด้าน ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีและด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this research were : (1) to study the opinions of the school administrators and the academic teachers towards the annual action plan of the basic education school under the jurisdiction of the Sa-kaeo Educational Service Area and (2) to compare the state opinions. The sample included 156 school administrators and 78 academic teachers of the academics year 2006, selected by stratified random sampling The instrument was a two – part questionnaires constructed by the researcher

It consisted of the status of the informants and their opinions towards the annual action plan of the basic education schools under the jurisdiction of the Sa-kaeo Educational Service Area. The reliability was 0.89. The statistical analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test independent.

The results of the study were as follows :

1) Overall the opinions forwards the annual action plan of the basic education schools under the jurisdiction of the Sa-kaeo Educational Service Area were at a medium level. The four aspects were constructing action plan, implementing action plan, evaluating action plan and quality of the related personnel. The highest aspect were constructing action plan.

2) Upon the comparison of the opinions of the school administrators and academic teachers, it was found that their opinions categorized by area, area 1 and 2, were different as a whole . Considering each aspect, They were different in all aspects, especially the quality of the related personal

ความสำคัญของปัญหา

จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าการวางแผนเป็นพื้นฐานของสถานศึกษาที่สำคัญมาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนที่รัดกุม และมีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละโรงเรียนจากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และจากการสำรวจสภาพปัญหา การวางแผนการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาพบว่า บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดทักษะในเรื่องการวางแผน ขาดข้อมูลและข่าวสารที่ดีสำหรับการนำไปใช้ในการวางแผน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผน ทำให้การวางแผนขาดคุณภาพ (สมบุญธรรม ตรียศ, 2546 : 78) และจากการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง ตามทัศนะของผู้บริหารและครูอาจารย์ของ ยงยุทธ แฉงหอม (2546) พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีปัญหาในการจัดทำแผนการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลแผนงาน อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับที่ สุรพล สืบพรหม (2543) ได้ศึกษาการบริหารแผนปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและหัวหน้าแผนงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าในด้านการเตรียมการวางแผน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการประเมินผลมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และหัวหน้าแผนงานโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีทัศนะต่อปัญหาการดำเนินงานการวางแผนปฏิบัติการในด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวโดยสรุปคือ บุคลากรขาดความรู้เรื่องการวางแผน งบประมาณที่โรงเรียนได้รับมีจำนวนจำกัด ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานไม่มีเวลาปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและขาดการประเมินที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ พิระพันธ์ มะรัตน์ (2543) ยังได้ศึกษาเรื่อง การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากมีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินแผน การประเมินได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการวางแผนการดำเนินการ การรายงานผลและการใช้ ผู้บริหารและครูมีความต้องการในการประเมินแผนปฏิบัติการ

ประจำปีอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูเสนอให้โรงเรียนมีคณะกรรมการประเมินแผนของโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการและหัวหน้าโครงการ

สำหรับการศึกษากาการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การปฏิรูประบบราชการและการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นต้นมาเท่าที่ได้ศึกษา ยังไม่มีผลงานการวิจัยในเรื่องนี้ทำให้ไม่ทราบว่ากาการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วนั้นมีผลการดำเนินงานเป็นเช่นไร มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง การบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวางแผน ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้บริหารระดับสูง ในการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ

ความคิดเห็น, แผนปฏิบัติการประจำปี

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 และเขต 2 เกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 600 คน จาก 300 สถานศึกษา

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ประจำปีการศึกษา 2548 จำนวน 234 คน ซึ่งจำนวนนี้ได้มาโดยใช้ตารางการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยใช้ลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (1967) จำนวนทั้งหมด 40 ข้อ

2.1 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ตามรายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นแล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ หรือการหาค่า IOC

2.1.2 การหาความเชื่อมั่น

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับประชากรในการวิจัยแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่จัดขึ้นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.86

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยการหาค่าการทดสอบที (t-test แบบ Independent)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว สรุปได้ดังนี้

ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 คิดเป็นร้อยละ 53.0 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 คิดเป็นร้อยละ 47.0 ตำแหน่งหน้าที่ที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติ ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 47.0 และ ร้อยละ เป็นครูผู้สอน ร้อยละ เป็นครูวิชาการ

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปรากฏว่ากิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่

- การประชุมชี้แจงเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- การกำหนดความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- การศึกษาข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

และการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดก่อนนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ปรากฏว่ากิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่

- การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยเริ่มจากแผนงาน/โครงการ ที่มีความจำเป็นก่อน

การดำเนินการ

- การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการแก่ผู้ร่วมงานให้มีความ

เข้าใจตรงกัน

ในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปรากฏว่ากิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการมีความคิดเห็นว่ามีผลเกิดขึ้นกับนักเรียน และชุมชนในเรื่องการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและการประเมินผลแผนปฏิบัติการของโรงเรียนในระดับมาก ได้แก่

- นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น
- นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- ชุมชนได้รับการพัฒนามากขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีและด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้

ที่เกี่ยวข้องนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 และเขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ทั้ง 3 ด้านต่างกัน

อภิปรายผล

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ปรากฏว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการมีความคิดอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยเริ่มจากแผนงาน/โครงการ ที่มีความจำเป็นก่อนและการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการแก่ผู้ร่วมงานให้มีความเข้าใจตรงกัน พบว่า การที่ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะในด้านงบประมาณจึงจำเป็นต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยเริ่มจากแผนงาน/โครงการ ที่มีความจำเป็นก่อนและมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการแก่ผู้ร่วมงาน ให้มีความเข้าใจตรงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเรง ภิรมย์ศรี (2536) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวางแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” และได้ให้แนวคิดในการปรับปรุงระบบการวางแผนไว้ว่า ด้านการนำแผนไปปฏิบัติควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนให้แก่ผู้ที่นำแผนไปปฏิบัติเข้าใจแนวทาง จัดให้มีการนิเทศให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาอุปสรรคและให้ความสำคัญต่อการนำแผนไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับมนตรี วีระพงษ์ (2532) และมานิตย์ สิทธิราช (2532) ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ ส่วนใหญ่โรงเรียนได้จัดให้มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานในระดับโรงเรียนและฝ่าย มีการมอบหมายงานในหมวดวิชาและฝ่าย โดยระบุชื่อไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบถึงแผน มีการเตรียมบุคลากรโดยชี้แจงให้เข้าใจการปฏิบัติงานตามแผนและผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา มีส่วนร่วมในการกำหนดงาน/โครงการ และการประเมินผล มีการเตรียมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และจัดเวลาให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันและมีการประสานงานให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานเมื่อถึงกำหนดเวลา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีและด้านคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย ปัญญา (2528) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการวางแผนปฏิบัติการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวมเมื่อจำแนกตามวุฒิ ประสบการณ์ ขนาด

ของโรงเรียน มีความเห็นว่าโรงเรียนดำเนินการตามกระบวนการบริหารแผนปฏิบัติการของโรงเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการประเมินผลแผนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับสมพงษ์ พลบูรณ์ (2539) และเชาวฤทธิ์ ใจมั่น (2537) ที่ได้ศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังให้มีการปฏิบัติในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมทั้งกระบวนการอยู่ในระดับ “มาก” ในขั้นตอนของการวางแผน รวมถึงการจัดปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนอยู่ในระดับ “มาก” ทุกขั้นตอน ส่วนการปฏิบัติจริงในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีพบว่า มีการปฏิบัติจริง ในภาพรวมทั้งกระบวนการอยู่ในระดับ “มาก” แต่เมื่อพิจารณาในรายขั้นตอนพบว่า ขั้นตอนเตรียมการจัดทำแผน ขั้นตอนวางแผนและขั้นตอนนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ขั้นตอนติดตามผลและประเมินผลและการจัดปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และสอดคล้องกับทรงเกียรติ พิฆังมงคล (2533) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีปัญหาในการจัดทำแผนการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลแผนงาน อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและครูวิชาการในเรื่องการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เพราะในเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้วเขต 1 และเขต 2 มีบุคลากรที่มีความแตกต่างกันทั้งอายุ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ประสบการณ์ในการอบรมเรื่องกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ต่างกันจึงทำให้มีความคิดเห็นต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย ปัญหา (2528) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการวางแผนปฏิบัติการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวมเมื่อจำแนกตามวุฒิ ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียน มีความเห็นว่าโรงเรียนดำเนินการตามกระบวนการบริหารแผนปฏิบัติการของโรงเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการประเมินผลแผนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้สอน ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับสำเร็จ เมฆประสิทธิ์ (2531) ที่ได้ศึกษาเรื่องความรู้เกี่ยวกับการวางแผน โรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่าความรู้ด้านการวางแผนโรงเรียนของผู้บริหารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรังส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.87) อยู่ในระดับควรปรับปรุง โดยเนื้อหาที่ผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงมากที่สุดคือ เรื่องการประเมินการบริหารโรงเรียนและเรื่องแนวคิดในการบริหารโรงเรียน โดยทั่วไปสำหรับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งครูใหญ่ ผู้มีอายุ 51 – 60 ปี ผู้มีอายุราชการมากกว่า 25 ปี ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหารมากกว่า 25 ปี ผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้ที่ไม่เคยเรียนวิชาการวางแผนในสถาบันศึกษามาก่อน

และบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับศักดิ์ชัย ปัญหา (2528) ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนกับผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1) ควรมีการศึกษาแนวโน้มของงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) ควรจัดสรรงบประมาณไว้ใช้ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยเฉพาะ
- 3) ควรมีระบบบัญชีควบคุมการใช้และเบิกจ่าย วัสดุ ครุภัณฑ์ งบประมาณให้ ชัดเจน โดยให้มีเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะควบคุมการใช้และเบิกจ่ายให้เป็นไปตาม โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ควรจัดสรรงบประมาณ ในเรื่องของการติดตาม และประเมินผลอย่างเพียงพอ
- 5) ควรมีการติดตามและประเมินผล การใช้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นเครื่อง มือในการบริหารโรงเรียนอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารโรงเรียน
- 6) ควรศึกษาว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำไม่มีปัญหาแตกต่างกันในเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายไม่สอดคล้องกับนโยบาย ต้นสังกัด
- 7) ควรศึกษาว่าโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำไม่มีปัญหาแตกต่างกันในเรื่องการประสานงานการติดตามและประเมินผลร่วมกับคณะ กรรมการกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในลักษณะนี้ ในเขตการศึกษาอื่น เพื่อจะได้ผลจากการวิจัย ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละแผนงาน หรือแต่ละขั้นตอนของกระบวนการวางแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ ปัญหาในแต่ละแผนงาน หรือ แต่ละขั้นตอนของกระบวนการวางแผน
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการติดตามและประเมินผล โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้การวางแผนปฏิบัติการ ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีตามความคิดเป็นของคณะกรรมการในการวางแผนและครูผู้สอน เพื่อถามความคิดเห็นของผู้จัดทำแผน และปฏิบัติตามแผน

บรรณานุกรม

- เซาวฤทธิ์ ใจมั่น. 2537. การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิระพันธ์ มะรัตน์. 2543. การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนตรี วีระพงษ์. 2532. สภาพและปัญหาการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มานิตย์ สิทธิราช. 2532. สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยงยุทธ แต่งหอม. 2546. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. ปริญญาานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมบูรณ์ สร้อยสน. 2546. การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา
ภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”.
- สมพงษ์ พลบูรณ์. 2539. การศึกษาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลำเร้ง เมฆประสิทธิ์. 2531. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล สืบพรหม. 2543. การลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ (Implementation) ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุเร้ง ภิรมย์ศรี. 2536. การวางแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Krejcie, R.V. and Morgan D.W. 1970. Determining Sample Size for Research Activities.
Psychological measurement (1970) : 607-610.